

Tøyen, 19.04.2018

Kommentar til spørsmål fra Geir Bekkevold og svar fra NHO Service om «utbytteproblematikk».

Vi vil gjerne gi en kommentar til spørsmålet fra Geir Bekkevold (Krf) om «utbytteproblematikk». Svaret fra NHO Service der de sier at de fleste store selskapene ikke tar utbytte, er et talende eksempel på at de kommersielle aktørene og deres interesseorganisasjoner fordreier debatten, blant annet gjennom en spesifikk, og trolig meget bevisst, bruk av ordet «utbytte». Begrepet «utbytte» brukes i vanlig tale synonymt med eiernes helhetlige fortjeneste/profitt, og det er i denne generelle betydningen vi oppfatter at både spørsmålsstiller og forslagsstiller. Men i svaret fra NHO Service benytter de begrepet i ordets begrensede og regnskapstekniske betydning, altså begrenset til penger hentet ut gjennom regnskapsposten utbytte.

Vårt omfattende kartleggingsarbeid av pengestrømmer i barnevernet og i andre offentlig finansierte velferdstjenester viser at det er uvanlig at eierne av store kommersielle velferdskonsern realiserer sine gevinster gjennom utbytte. Det er, som NHO Service også nevner, mer vanlig i mindre firmaer. Det er avgjørende at komiteen er klar over at selv om det ikke deles ut **utbytte** til eierne, så er altså ikke det ensbetydende med at eierne ikke har hatt fortjeneste/profitt. Det finnes utallige, lovlige måter for eierne å realisere sin gevinst på utenom å det å dele ut utbytte.

Ser man for eksempel på den største aktøren Aleris Ungplan og BOI AS, som nok kan være selskapet NHO Service henviste til, så har ikke de gitt utbytte til sine eiere siden 2004. I de offentlig tilgjengelige regnskapene fra 2002 til 20016 vil man finne at Aleris Ungplan og BOI AS hadde et samlet overskudd (årsresultat etter skatt) på 635 millioner kroner i denne perioden. Kun 14 millioner er overført til eierne gjennom utbytte, men siste utbytte ble altså sist delt ut i 2004. Det er dermed riktig at Aleris Ungplan ikke har tatt utbytte de 12 siste årene. I perioden 2005-2012, ble det derimot overført til sammen 221 millioner til morselskapet (med samme eier) via konsernbidrag. Det er i tillegg blitt opparbeidet en oppspart egenkapital på nesten 600 millioner kroner (594 millioner per 31.12.2016). Disse oppsparte midlene – som altså er hentet ut av offentlig finansiering - står eierne fritt til å hente ut, omdisponere innen konsernet eller realisere på andre måter, for eksempel ved at selskapet selges til en pris som inkluderer denne betydelige egenkapitalen. Selskapene argumenterer gjerne med at disse oppsparte midlene skal gå til reinvestering i bedriften, men det har vi ingen garanti for. Erfaringsmessige er det også lite som tilsier det vil skje. For Aleris sin del ligger det altså 600 millioner som ikke er gått til formålet, men til overskudd og oppsparing i selskapet.

Det er grunn til å tro at representanter for næringslivet er klar over de ulike betydningene av utbyttebegrepet og at svaret fra NHO dermed også var meget bevisst. Vi gjentar derfor oppfordringen fra vårt skriftlige høringsinnspill om at komiteen må være særlig oppmerksom på både egen og aktørenes språk i denne saken. De kommersielle velferdselskapene har over lang tid utviklet en språkbruk som fordreier og avsporer debatten til egen fordel. Dette gjelder særlig begrepet «utbytte», og en insistering på å fortsatt bruke begrepet «private aktører» og «forbud mot private» selv ovenfor et forslag som i sin kjerne går ut på å skille mellom ulike former for private, altså mellom kommersielle og ideelle aktører. Helt spesifikt når det gjelder utbytte anbefaler vi at man ikke benytter «utbytte»-begrepet da dette har to ulike betydninger, en bred og en smal, men heller bruker mer vidtrekkende begreper slik som fortjeneste eller profitt ettersom dette gir mindre rom for aktørene til å forlede debatten, slik vi så et forsøk på fra NHO Service i spørsmålsrunden.